

از فرط بی‌حوایی

ملاقات ویژه با تارکوفسکی

مهرداد جتئی

● تصمیم در بنیاد سینمایی فارابی گرفته شده بود. از آن پس، قرار شده بود تعدادی از فیلم‌ها «مناکرا» باشند! البته به این معنا نبود که بقیه فیلم‌ها قرار است فاقد معنا باشند! اما به هر تقدیر، این عنوان را برای نوعی از فیلم‌ها برگزیده بودند و قرار بود جایگاهی هم برایشان در نظر بگیرند؛ مثل سالن‌های شیک‌تر و زمان اکران مناسب‌تر! اینها را معاونت فرهنگی بنیاد تدارک می‌دید؛ چون این گروه از فیلم‌ها تحت حمایت آن معاونت تولید و اکران می‌شدند. طبیعی بود که آنجا از پیروژه خوش حمایت کند! چون به هر قیمتی می‌خواستند فیلم‌ها دیده شوند و مخاطبانی بیابند؛ اما آیا فیلم‌ها دیده می‌شدند؟ مخاطبان چنین فیلم‌هایی چه کسانی بودند؟ آیا بنیاد سینمایی فارابی در تلاش برای ترویج نوعی سینمای مدرآوردی بود؟ سینمایی که فاقد هویت بود و با گرتبه‌برداری از این و آن قرار بود سرهم‌بندی شود؟ ایده این نوع از سینما کجا آمده بود؟

آنها که دهه ۶۰ را به یاد دارند، لایذ فیلم‌های کارگردان روس «آندری تارکوفسکی» را هم به یاد دارند؛ فیلم‌هایی متکی بر تصاویر «بلان-سکانس» با حرکت کند و نفس‌گیر دوربین، بی‌اعتنا به هرگونه حرکت اضافه. سینمایی به‌غایت کم‌حرف و کم‌تحرک؛ اما زیبا و قابل‌تأمل. به عبارتی سینمایی به‌شدت شخصی؛ اما غریب و چشم‌نوا؛ تا پیش از آن، هرگز چنین فیلم‌هایی در ایران بر پرده سینماها نرفته بود. نخستین‌بار در بخش نمایش‌های ویژه جشنواره فیلم فجر بود که در جدول نمایش فیلم‌ها، ردیفی به نام «آندری تارکوفسکی» ثبت شد. قرار بود در ۱۰ شب، هفت فیلم او به نمایش درآید. هرچند که تا پایان شب دهم، فقط شش فیلم او به نمایش درآمد و «نوستالگیا» تا روز پاننی به جشنواره نرسید؛ اما استقبال گروهی از سینمادوستان از این فیلم‌ها در یک سالن سینما – عصرجدید – گویا بنیاد فارابی را به این فکر انداخت که می‌تواند با الگوبرداری از چنین آثار، «سبکی» منحصر به خود را بنیان‌گذاری کند! تشویق به ساخت چنین آثاری، پدیده‌هایی را هم به همراه داشت؛ یکی از آن پدیده‌ها، فیلم‌ساز شهرستانی کم‌نامی به نام «حسینعلی فلاح‌لیستانی» بود. جوانی با موهای فر انبوه و سخنان مبهم و پیچیده که با لهجه گیلکی ادا می‌شد! او با حمایت «عبدالله اسفندیاری»، مدیر بخش فرهنگی بنیاد فارابی، قرار بود «تارکوفسکی» ایران شود! اما آیا او همچون تارکوفسکی فلسفه، ادبیات و تاریخ هنر هم خوانده بود؟ پدر تارکوفسکی شاعری شناخته‌شده و مادرش روزنامه‌نگاری مخالف استالین بود. او در کنار آنها با ادبیات و فلسفه آشنا شده بود و بعدها ترجیح داده بود به دلیل محدودیت در فضای بسته استالینی، در سینما «سبکی» را برگزیند تا در آن بتواند مفاهیم بنیادی خود را طرح کند؛ سبکی که البته از سوی بسیاری از بزرگان سینما ستایش شد و در نهایت آخرین فیلمش «ایثار»، جایزه «نخل طلا» جشنواره کن را به‌طور مشترک با «پول» «روبر برسون» برای او به ارمغان آورد.

اما آیا فیلم‌های «فلاح‌لیستانی»، پدیده آن سال‌های سینمای ایران، می‌توانست نمونه‌ای وطنی از آن نوع سینما باشد؟ باید صبر می‌کردیم و می‌دیدیم. نخستین اثر «حسینعلی فلاح‌لیستانی» که به‌عنوان پایان‌نامه دانشگاهی‌اش ساخت، فیلمی نیمه‌بلند ۳۵میلی‌متری به نام «دوستی در بلندی‌ها» بود که بلافاصله در جشنواره‌ها به نمایش درآمد و از سوی همان حامیان دولتی تشویق شد! پیداش او تأمین بودجه و اجازه ساخت نخستین فیلم سینمایی‌اش را بح حمایت همان حامیان بسازد. «مصائب عاشق فقیر» این بار فیلمی آشفته‌تر از دو اثر قبلی از کار درآمد. تصاویر زیبایی آکنده از درد و مه‌جنگل‌های سبز شمال ملات کافی برای نجات آن فیلم را فراهم نکرد. فیلم‌ساز جوان گیر افتاده بود. او که مدام سعی می‌کرد با مبهم‌گویی از آن مهلکه جان به‌در ببرد، با هجوم بی‌رحمانه بعدی مخالفان ناچار به پاسخ‌گویی می‌شد و این ماجرا تا سیده فردا ادامه یافت و ملات بسیاری از حرف‌های دورمیزی میهمانان جشنواره را فراهم کرد! اما این پایان آن سینما نبود. فلاح‌لیستانی بعدها به تلویزیون رفت و با همان سبک و سیاق؛ اما قدری رقیق‌تر، با بازی «خسرو شکیبایی» سریال ساخت و چند سال بعد در تلاشی نافرمام، فیلم دیگری با نام «میزاک» ساخت که تا سوی منتقدان هرگز استقبال نکرد. «حسینعلی فلاح‌لیستانی» ای‌سا می‌توانست بدون هدایتگری حامیان و مشوقان دولتی فیلم‌ساز تأثیرگذار و مؤلفی شود؛ فیلم‌سازی که مثل بسیاری از فیلم‌سازان مستعد، مسیر عادی‌تری را برای خود انتخاب کند؛ اما گویا جو غالب آن روزگار او را به راهی کشاند که ناگزیر به ادامه آن شد!

پروژه پرخرج «سینمای معناگر» شکست خورد و مدیران مدعی طراحی آن هم هرگز به صرافت تصحیح آن نبرآمدند؛ گویا سینمای پس از انقلاب قرار بود همچنان با آزمون و خطا مسیرهای تازه‌ای را تجربه کند؛ مسیرهایی که تاکنون افتان و خیزان همچنان ادامه یافته است.!

رضا آشفته: خیمه‌سوزان ظهر عاشورا
اندوه‌بارترین حرکت نمایشی این روز دردناک است؛ این آیین سنتی به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین آیین‌های مذهبی – نمایشی کشور، حدود یک قرن قدمت دارد.

روز دهم محرم، روز عاشوراست. ظهر عاشورا به دستور یزید بن معاویه بن ابوسفیان سر امام حسین بن علی (ع) در پایان تراژدی عاشورا از تن جدا می‌شود؛ حالا دوستداران این امام که سالار شهیدان بهشت است، از صبح عاشورا در شکل شمایل‌گردانی (علم و کتل)، دسته‌ها و هیئت‌های مذهبی در کوچه‌ها، خیابان‌ها، میادین، مساجد و تکایا شروع به حرکت می‌کنند، این کارناوال‌های مذهبی توأم با مراسم نوحه‌خوانی، روضه‌خوانی، شمایل‌گردانی، سینه‌زنی و زنجیرزنی است و در کنار این هیئت‌ها برخی از گروه‌های نمایشی نیز با به حرکت‌درآوردن چند اسب و شتر مزین به کجاوه و گهواره یادآوری می‌کنند بخشی از مصیبت واردشده بر خاندان امام بزرگ‌وار را که یکی از بزرگ‌ترین تراژدی‌های عالم به شمار می‌آید. این مراسم کارناوالی برگرفته از واقعیت و تخیل است؛ اینکه نشانگانی از خانواده و روز عاشورا برگرفته از این واقعه تلخ است، در این بین حضرت زینب(س) و فرزندان امام حسین هستند و مثلاً گهواره تیرخورده حضرت علی اصغر شش‌ماهه و مانند اینها به شکل

مراجعه دوباره جمشید مشایخی به بیمارستان

جمشید مشایخی که چند روز پیش از بیمارستان مرخص شده بود، صبح پنجشنبه ششم مهر، دوباره به بیمارستان مراجعه کرد. گیتی افروزن‌توفی (همسر جمشید مشایخی) در گفت‌وگو با ایلنا، با اشاره به آخرین وضعیت سلامتی مشایخی گفت: چند روز پیش جمشید مشایخی از بیمارستان مرخص شده بود؛ اما صبح پنجشنبه ششم مهر، دوباره به بیمارستان رفت.او ادامه داد: پزشکان تشخیص سنگ در کلیه داده‌اند و مشایخی اکنون در حال انجام معاینه و سونوگرافی برای بررسی وضعیت سنگ کلیه است.

خیمه‌سوزان

نمایشی در کنار دسته‌های سوگواری حرکت می‌کند و بخشی هم که مربوط به شیر و جن در برخی از نقاط است، برگرفته از باورهای مردمی است که از زبان حیوانات و جن‌هایی است که برای کمک به امام برآمده‌اند که درواقع این‌گونه احساسات انسانی را برانگیخته‌کنند، که اگر کمکی نکنند حتی به دل و نیت درونی؛ از این موجودات کمتر هستند. پایان‌بخش دل‌گذاری‌های عاشورا، مراسم مذهبی و سنتی خیمه‌سوزان، در ظهر یا غروب عاشوراست، در تهران این مراسم ظهر عاشورا و پس از نماز عاشورای امام و یارانش برگزار می‌شود و در برخی از نقاط ایران مثل قائمشهر در مازندران این مراسم در غروب عاشورا برگزار می‌شود. آیین مذهبی شبیه‌سازی‌شده ظهر عاشورا با حضور پرشور و گسترده عزاداران و سوگواران حسینی در خیابان‌های قدیمی و مرکز شهر تهران برگزار می‌شود. در این آیین شبیه‌سازی‌شده که تلفیقی از نمایش و تعزیه است، وقایع ظهر عاشورا و گوشه‌هایی از مصیبت‌های اهل بیت(ع) پس از شهادت سالار شهیدان حضرت امام حسین (ع) به نمایش درمی‌آید. در این نمایش مذهبی شبیه‌های شبیه‌سازی‌شده حضرت امام حسین(ع)، حضرت زین‌العابدین(ع)، حضرت عباس(ع)، حضرت زینب(س) و حضرت علی‌اکبر(ع) در میان سینه‌زنی و عزاداری مردم متدین و سوگوار به

۳ جایزه دیگر برای «مالاریا»

شرق: فیلم سینمایی «مالاریا» به کارگردانی پرویز شهبازی و تهیه‌کنندگی مسعود ردایی، در دهمین دوره فستیوال فیلم‌های ایرانی سانفرانسیسکو، سه جایزه اصلی بهترین فیلم، بهترین کارگردانی و بهترین فیلم‌نامه را دریافت کرد. جوایز این فستیوال که همه‌ساله در شهر سانفرانسیسکو آمریکا برگزار می‌شود، به نام عبدالحسین سینتا، از بنیان‌گذاران سینمای ایران، مزین شده است. «مالاریا» از ۱۲ مهرماه در سینماهای کشور روی پرده می‌رود.

نگاره کاروان ورود به نوش‌آباد کاشان، عکس: برن

جنبه‌های دراماتیک تعزیه در گفت‌وگو با بهروز غریب‌پور

تعزیه هیچ‌گاه دولتی نبوده‌است

همه در میراکلاهی کاتولیک‌ها وجود دارد، هم در تعزیه

بهره‌برداری خلاقانه را کرده‌ است. غریب‌پور در مجموعه ابراهای عروسکی خود داعیه ابرابودن تعزیه را دارد و این نکته‌ای است که در اپرای عاشورای او نمود

بازترتی داشته. در روزهای سوگواری که تعزیه ایرانی کارکرد مؤثری در نمایاندن نهضت حسینی دارد، با این پژوهشگر، نویسنده و کارگردان تئاتر درباره آیین‌های

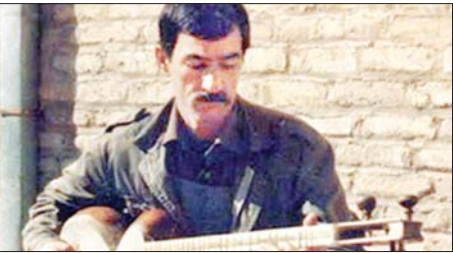
نمایشی مربوط به محرم و عاشورا به گفت‌وگو نشستیم.
چند سالی است در کنار اجرای تعزیه، برخی نمایش‌ها به صورت کارناوال در کنار دسته‌های عزاداری دیده می‌شود. کمی دربارۀ این اتفاق صحبت کنیم و قدم‌های نمایش‌های کارناوالی که در ایام محرم دیده می‌شود.

اساسا باید این را بدانیم که ما دو مدل تعزیه داریم؛ یکی تعزیه ساکن و دیگر تعزیه در حرکت. تعزیه ساکن داستانی که باید به ارجاع درپیدای در یک تکیه یا در میدان‌گاه اجرا می‌شود و تعزیه در حرکت مردم ایستاده بودند و وقایع از بدو خلقت تا واقعه عاشورا به صورت رژه‌ای از جلوی مردم حرکت می‌کردند که

شما به اجرای تعزیه در آران ویدیکل اشاره

حرکت درمی‌آید. همچنین هنگام حرکت این خیمه‌ها، گروهی نیز با پوشیدن شبه‌لباس‌های یزیدیان و اشقیّا و با درست‌داشتن گرزهای آهنی، طفلان شبیه‌سازی‌شده و خیمه‌های اهل بیت(ع) را همراهی می‌کنند. در این آیین، گروه سرخ‌پوشی که اشقیّا و یزیدیان را تشکیل می‌دهند؛ با درست‌داشتن مشعل‌های آتش و نواختن شیپور و طبل جنگ در میان عزاداران حسینی به حرکت درآمده و شقاوت سپاه کفر را در واقعه عاشورا به نمایش درمی‌آوردند. در ادامه این نمایش آیینی که پس از استقرار خیمه‌های شبیه‌سازی‌شده اهل بیت(ع) به اجرا درمی‌آید، با برگزاری مراسم تعزیه گوشه‌هایی از ستمگری‌های یزیدیان و لشکر کفر را نمایان می‌کنند. همچنین در این آیین سنتی، تعزیه‌خوانان با اجرای تعزیه گوشه‌هایی از مظلومیت امام حسین (ع) و اهل بیت(ع) را به نمایش درمی‌آوردند. در پایان این مراسم مذهبی نیز که با نوحه‌خوانی و مرثیه‌سرای سوگواران همراه است، لشکر یزیدیان خیمه‌های شبیه‌سازی‌شده اهل بیت(ع) را به دستور شمر به آتش می‌کشند. مراسم مذهبی آتش‌زدن خیمه‌های حسینی، همه‌ساله در میان حضور پرشور و گسترده مردم متدین و دوستدار اهل بیت(ع) از سوی هیئت‌های مذهبی برگزار می‌شود.

نوازنده برجسته لرستان درگذشت

فیروز گودرزی، نوازنده برجسته موسیقی خرم‌آباد، بعد از مدت‌ها بستری‌شدن در بیمارستان، صبح دیروز از دنیا رفت. مسئول انجمن موسیقی الیگودرز با تأیید این خبر به ایسنا گفت: این هنرمند به دلیل بیماری ریوی مدتی در بیمارستان فولادشهر اصفهان بستری بود که در نهایت صبح یکشنبه ۹ مهر از دنیا رفت. بنیامین گلباگانی بیان کرد: پیکر این هنرمند موسیقی ساعت ۱۰صبح سه‌شنبه ۱۱ مهر در فولادشهر تشییع و عصر همان روز هم مراسمی برای آن مرحوم برگزار می‌شود.

برده می‌شدند؛ بنابراین به قدری در بصری‌کردن وقایع تنوع وجود دارد که اگر نبود، تعزیه تا امروز ادامه پیدا نمی‌کرد؛ برای اینکه جنبه‌های بصری بسیار زیبایی وجود دارد. جن‌هایی که در تعزیه نوش‌آباد هستند یا در تعزیه بازار شام ماسک‌هایی که به کار برده می‌شود، باید این‌طور تصور کنید که تقویمی وجود داشت، از ابتدای محرم تا پایان صفر که چگونه تسلسل تاریخی و تقویمی اتفاقات تا روز تاسوعا و عاشورا و بعد از آن برنامه‌ریزی شود که بتوانید ۴۵ روز و شب تعزیه داشته باشید؛ بنابراین باید از لحاظ بصری، متن، نوع آوازخوانی و اتفاقات جنگی سرشار از تنوع باشد و این مسائل گاهی تنه به تنه خرافات می‌زند؛ اما خوشبختانه تعزیه دست هیچ دولتی نبوده است و ناشی از خلاقیت توده‌های علاقه‌مند و باورمند به اتفاقات واقعه کربلا صورت گرفته است و هر چقدر این را ممنوع کنی، بدتر می‌شود. در واقع حرف من این است که چون در اجرای تعزیه ممنوعیت نبوده است، گسترش فضای تخیلی امکان‌پذیر شده است.

❧ **تا چه حد متن‌هایی که برای تعزیه نوشته می‌شود، بازنویسی می‌شود یا بدون تغییر اجرا می‌شود؟**

در دوره امیرکبیر به دلیل گسترش خرافه در تعزیه، امیرکبیر دستور می‌دهد که نسخ تعزیه را تنقیح و خرافه‌زدایی کنند و بیش از ۱۲۰ نسخه تعزیه قابل اجرا از نظر دستگاه حکومتی و میرا از خرافه‌پذیرفته شد؛ اما تعزیه به این دلیل که طبعاً در اختیار توده‌های مردم است، خیلی وقتی‌ها این نسبت‌ها رعایت نمی‌شود. هر چقدر خشونت را دراماتیک کنید و هر چقدر خارج از متن تاریخی به واقعه کربلا توجه کنید، از نظر توده تماشاگر مطلوب‌تر است و این نگاه روشنفکرانه است که اتفاقاً مانع تعزیه شد؛ بنابراین هر چقدر دستگاه حکومتی سعی کند خرافه‌زدایی کند، از اصالت تعزیه کم می‌شود.

❧ **گفته می‌شود پوشاک، متن، حرکت و بیان چهار عنصر اصلی اجرای تعزیه است. در طول زمان چقدر این عناصر در اجرا رعایت شده است؟**

البته عناصر دیگری را از قلم انداختید؛ مثل موسیقی، سوارکاری، شمشیربازی و... قطعاً در میان تعزیه‌خوانان یکی از نکات مهم حرب است و جنگ بین دو سپاه است و اگر کسی این را به‌درستی انجام ندهد، تعزیه‌خوان خوبی نیست. تعزیه کاملاً یک اثر دراماتیک است.

❧ **به‌عنوان آخرین سؤال درباره بزرگ‌ترین تماشاخانه ایران، تکیه دولت، می‌پرسم، جایگاه این مکان در اجرای تعزیه چقدر مهم و اثرگذار است؟**
تکیه دولت از نظر معماری غلظت‌ها و اشتباه‌های فاحشی دارد؛ اما از نظر رونق و نگاه حکومت به تعزیه مؤثر بوده است و در تعزیه‌هایی که در این مکان اجرا شده است، عناصری وارد شده است که بر جذابیت‌های نمایشی کار و اجرا اضافه شده است.

زیر آسمان فیروزهای

رضا درمیشیان داور جشنواره «سلیمانیه» شد

● **گروه هنر:** رضا درمیشیان، کارگردان ایرانی، داور بخش رقابتی «فیلم‌های کوتاه» دومین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم «سلیمانیه» در شهر سلیمانیه کردستان عراق شد. اعضای هیئت داوران بخش رقابتی «فیلم‌های کوتاه» دومین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم «سلیمانیه» که عبارت‌اند از دلشاد مصطفی، فارغ‌التحصیل دکترای سینما و استاد دانشگاه سلیمانیه، کارگردان و نویسنده از کردستان عراق؛ رضا درمیشیان کارگردان ایرانی و سهیم عمر خلیفه، کارگردان بلژیکی، ۴۷ فیلم از کشورهای ایران، فرانسه، آمریکا، آلمان، ایتالیا، انگلستان، مکزیک، کوزوو، امارات، سوئیس، کانادا، اسپانیا، قزاقستان، فیلیپین، هندوستان، لیتوانی، صربستان، پاراگوئه، آلبانی، الجزایر، مراکش، کلمبیا، شیلی، پرتغال، روسیه، هلند، بلژیک، آذربایجان، استونی، بلاروس، ژاپن، مصر، ترکیه، دانمارک و اقلیم کردستان را داوری می‌کنند.

این جشنواره از ۹ تا ۱۵ مهر (۱ تا ۷ اکتبر ۲۰۱۷) در پنج سالن «سیتی‌سینما»، تالار هنر و سینما سالم در شهر سلیمانیه در اقلیم کردستان عراق برگزار می‌شود.

از طرف اعضای هیئت داوران بخش‌های مختلف رقابتی این جشنواره، ۱۴ جایزه «بلوط زرین» و جایزه نقدی که شامل بخش رقابتی فیلم‌های بلند «سینمای جهان» و «سینمای کردی» است به بهترین فیلم بین‌الملل، بهترین کارگردانی، بهترین فیلم‌نامه، بهترین فیلم‌برداری، بهترین فیلم کوتاه بین‌الملل، جایزه ویژه هیئت داوران و جایزه تماشاگران به برگزیدگان اهدا خواهد شد و در بخش رقابتی فیلم‌های کوتاه «سینمای جهان» و «سینمای کردی» نیز جوایز بهترین فیلم ملی، بهترین کارگردانی، بهترین فیلم‌نامه، بهترین فیلم مستند، جایزه تماشاگران، بهترین فیلم ملسی و جایزه ویژه سینمای «مستی فیلم» از جمله جایزه زنده‌یاد «طاها کریمی»، فیلم‌ساز فقید ایرانی، جایزه «احمد کایا»، خواننده سرشناس کرد ترکیه، جایزه «افتخار» که به یکی از شخصیت‌های پرافتخار کردستان عراق تقدیم می‌شود و همچنین جایزه شهید «پرچم»، دختر جنگجوی کرد کوبانی، شهری که مظهر مقاومت در برابر گروه تروریستی داعش است، اهدا خواهد شد.

فیلم کارگردان ایرانی نماینده ارمنستان در «اسکار»

● **گروه هنر:** فیلم «یه وا» به کارگردانی آناهید آباد به‌عنوان نماینده سینمای ارمنستان برای رقابت در نودمین دوره جوایز اسکار در بخش بهترین فیلم خارجی‌زبان انتخاب شد.

به گزارش روابطعمومی بنیاد سینمایی فارابی، هیئت معرفی فیلم ارمنستانی به فرهنگستان علوم و هنرهای سینمایی آمریکا (اسکار) فیلم «یه وا» ساخته آناهید آباد را برای رقابت در رشته اسکار بخش فیلم غیرانگلیسی‌زبان معرفی کرد. این فیلم ارمنی‌زبان به تهیه‌کنندگی تقی علیقلی‌زاده با مشارکت مرکز سینمایی ارمنستان و بنیاد سینمایی فارابی ایران تولید شده و «نارینه گریگوریان»، «شانت هوانیسیان»، «مارجران آودیسیان»، «روزی آودیساو»، «سرگی توماسیان»، «ورژ کاسونی»، «دیگِران داوتیان»، «نانسور پطروسیان»، «لِنا آدامیان»، «مارات داوتیان» و... در آن نقش آفرینی کرده‌اند.

فیلم «یه وا» نماینده سینمای ارمنستان در رقابت جوایز سینمای آسیا و اقیانوسیه نیز هست. مسائل ناتمام گذشته او را رها نمی‌کند. گفتنی است، این فیلم به بخش‌کنندگی بنیاد سینمایی فارابی، پس از نمایش در بازارهای فیلم «فجر» و «کن»، در نخستین حضور بین‌المللی در جشنواره جهانی فیلم «مونترال» روی پرده رفت و در روزهای آینده در جشنواره فیلم معتبر «میل ولی» شرکت خواهد کرد.

فیلم «یه وا» نماینده سینمای ارمنستان در رقابت جوایز سینمای آسیا و اقیانوسیه نیز هست. گفتنی است، این فیلم به بخش‌کنندگی بنیاد سینمایی فارابی، پس از نمایش در بازارهای فیلم «فجر» و «کن»، در نخستین حضور بین‌المللی در جشنواره جهانی فیلم «مونترال» روی پرده رفت و در روزهای آینده در جشنواره فیلم معتبر «میل ولی» شرکت خواهد کرد.

نقاش برجسته ایتالیایی دوران رنسانس است و تابلو مونالیزا او یکی از شناخته‌شده‌ترین آثار هنری جهان و یکی از پرازش‌ترین تهاست. تابلوی نقاشی مونالیزا که با نام لبخند ژوکوند هم شناخته می‌شود، رمزآلودترین اثری هنری جهان است و تاکنون محققان زیادی وقت خود را صرف کشف هویت این زن و نسبتش با لئوناردو داوینچی کرده‌اند. تاریخ خلق این اثر بین سال‌های ۱۵۰۳ تا ۱۵۱۷ تخمین زده می‌شود.

شواهد کافی برای اینکه ثابت کند داوینچی خالق هر دو تابلو بوده؛ وجود دارد. آنها پس از انجام آزمایش‌های جدید روی تابلوی مونالیزا که در موزه لوور پاریس نگهداری می‌شود؛ متقاعد شده‌اند که دست‌کم بخشی از تابلو، کار داوینچی بوده است. این اثر از سال ۱۸۶۲ در یک مجموعه دیگر از نظرها پنهان مانده بوده است. این طرح یک زن را نشان می‌دهد که نامش مونا وانا است و تابلوی او به کارگاه نقاشی لئوناردو داوینچی نسبت داده شده است. اکنون خبرگران آثار هنری می‌گویند

گروه هنر: هنرشناسان فرانسوی می‌گویند تابلویی را پیدا کرده‌اند که احتمالاً طرح اولیه لئوناردو داوینچی از اثر جاودانه‌اش مونالیزا است.
ایین طرح اولیه که با زغال کشیده شده، ۱۵۰ سال در میان یک مجموعه دیگر از نظرها پنهان مانده بوده است. این طرح یک زن را نشان می‌دهد که نامش مونا وانا است و تابلوی او به کارگاه نقاشی لئوناردو داوینچی نسبت داده شده است. اکنون خبرگران آثار هنری می‌گویند